

DİSİPLİN YÖNETMELİĞİ

AMAÇ

MADDE 1-

(1) Bu Yönetmelik, parti içi disiplin işlerini düzenlemek üzere, 9-10 Mart 2018 tarihli 19. Olağanüstü Kurultay'da değiştirilen tüzük hükümleri doğrultusunda hazırlanmıştır.

TANIMLAR

MADDE 2-

(1) Bu yönetmelikte geçen;

- a. **Disipline sevk edilen:** Hakkında disiplin kovuşturması açılması ve disiplin cezası verilmesi istenilen partiliyi,
- b. **Şikayetçi:** Bir söz, eylem ve davranış nedeniyle disiplin kovuşturması açılması talebinde bulunan partiliyi,
- c. **Mağdur:** Disiplin suçu oluşturan eylemden zarar gören kişiyi,
- d. **Disiplin soruşturması:** Bir disiplin suçlaması nedeniyle başlatılan incelemeyi,
- e. **Disiplin kovuşturması:** Disiplin soruşturması sonucunda ilgili kurulun disiplin kuruluna sevk kararıyla başlayan aşamayı,
- f. **Parti suçu:** Üyelerin, karşılığında Tüzükte disiplin cezası belirlenmiş eylemlerini,
- g. **Disiplin cezası:** Parti suçu işleyen üyelerin, dikkatlerinin çekilmesi, kusurlarının bildirilmesi, partiden geçici veya kesin olarak çıkarılmasını,

ifade eder.

GÖREV

MADDE 3-

(1) Parti suçlarını cezalandırma görevi ve yetkisi disiplin kurullarına aittir.

(2) Parti suçlarının yargı organlarının görev alanına girmesi, disiplin kurullarının görev yapmasına engel olmaz.

DİSİPLİN KURULLARI

MADDE 4-

(1) Partinin Disiplin Kurulları;

- a. Yüksek Disiplin Kurulu,
- b. İl Disiplin Kurulu,
- c. TBMM Grup Disiplin Kurulundan oluşur.

YÜKSEK DİSİPLİN KURULUNUN SEÇİMİ

MADDE 5-

(1) Yüksek Disiplin Kurulu, Kurultayca seçilen on beş (15) asıl ve sekiz (8) yedek üyeden oluşur.

(2) Aday bulunması halinde asıl üyelerin en az sekizinin (8), yedek üyelerin en az dördünün (4) hukuk fakültesi mezunu olması gerekir. Hukukçu kotası öncelikli olarak uygulanır.

İL DİSİPLİN KURULUNUN SEÇİMİ

MADDE 6-

- (1) İl Disiplin Kurulu, il kongresince seçilen dokuz (9) asıl ve beş (5) yedek üyeden oluşur.
- (2) Toplam il nüfusu 500.000'i aşan illerde aday bulunması halinde asıl üyelerin en az dördünün (4), yedek üyelerin en az ikisinin (2) hukuk fakültesi mezunu olması gerekir. Hukukçu kotası öncelikli olarak uygulanır.

TBMM GRUP DİSİPLİN KURULU

MADDE 7-

- (1) Grup Genel Kurulunca seçilen ve sayıları Grup İç Yönetmeliğinde belirlenen üyelerden oluşur. Çalışma usulleri ve diğer konular Grup İç Yönetmeliğiyle belirlenir.

ÜYELERİN NİTELİKLERİ

MADDE 8-

- (1) Disiplin Kurulu üyeliğine aday olmak ve seçilebilmek için, kongre ya da kurultay tarihinden önceki dört (4) yıl içinde disiplin cezası almamış olmak gerekir.
- (2) Disiplin Kurulu üyeleri ile parti arasında bir hizmet bağı kurulamaz; kendilerine partiden hiçbir gelir sağlanamaz.
- (3) Eşler ile bir ve ikinci derecede kan ve sıhri hısımlar, aynı disiplin kurulunda görev alamazlar.

YÜKSEK DİSİPLİN KURULUNUN İLK TOPLANTISI VE GÖREV DAĞILIMI

MADDE 9-

- (1) Yüksek Disiplin Kurulu üyeleri seçim sonuçlarının kesinleşmesinden itibaren bir hafta içinde Genel Başkanın çağrısı ile en yaşlı üyenin başkanlığında toplanır. Üçte iki çoğunluğun bulunması halinde gizli oyla kendi arasından bir başkan, bir başkan yardımcısı ve bir sekreter üye seçer.
- (2) İlk toplantıda yeterli çoğunluk sağlanamazsa kurul, bir hafta sonra aynı gün ve yerde, aynı gündemle toplanır. Bu toplantıda da yeterli çoğunluk sağlanamazsa kurul kendiliğinden düşmüştür sayılır. Düşme tarihinden sonra 45 gün içinde olağanüstü kurultay toplanarak yeni kurul seçilir. Bu kurultayda sadece Yüksek Disiplin Kurulu seçimi yapılır.
- (3) Başkan, başkan yardımcısı ve sekreter üye, kurul üye tam sayısının üçte birinin (1/3) önerisi ve kurul üye tam sayısının üçte iki (2/3) çoğunluğunun oyu ile görevden uzaklaştırılabilir. Bu durumda kurul yerlerine yenilerini seçer.
- (4) Seçime ilişkin toplantının sonunda seçim sonuçlarını saptayan bir tutanak düzenlenir ve bir örneği Genel Başkanlığa verilir.

İL DİSİPLİN KURULUNUN İLK TOPLANTISI VE GÖREV DAĞILIMI

MADDE 10-

- (1) İl Disiplin Kurulu üyeleri seçim sonuçlarının kesinleşmesinden itibaren bir hafta içinde başkanın çağrısı ile en yaşlı üyenin başkanlığında toplanır. Üçte iki çoğunluğun bulunması halinde gizli oyla kendi arasından bir başkan, bir başkan yardımcısı ve bir sekreter üye seçer.
- (2) İlk toplantıda yeterli çoğunluk sağlanamazsa kurul, bir hafta sonra aynı gün ve yerde, aynı gündemle kendiliğinden toplanır. Bu toplantıda da yeterli çoğunluk sağlanamazsa kurul

kendiliğinden düşmüş sayılır. Bu durumda ilk kongreye kadar görev yapmak üzere Parti Meclisi tarafından yedekleri ile birlikte yeni kurul seçilir.

(3) Başkan, başkan yardımcısı ve sekreter üye, kurul üye tam sayısının üçte birinin (1/3) önerisi ve kurul üye tam sayısının üçte iki (2/3) çoğunluğunun oyu ile görevden uzaklaştırılabilir. Bu durumda kurul yerlerine yenilerini seçer.

(4) Seçime ilişkin toplantının sonunda seçim sonuçlarını saptayan bir tutanak düzenlenir ve bir örneği il başkanlığına verilir.

DISİPLİN KURULLARI TOPLANTILARI MADDE 11-

(1) Disiplin kurulları, en az ayda bir kez, daha önce kurulca saptanan gün ve yerde kendiliğinden olağan olarak toplanır. Gündem, toplantı yeri ve günü kurul başkanınca üyelere en az üç gün önce çeşitli vasıtalarla bildirilir.

(2) Öncelikle incelenmesi gereken ve süreli işlerin bulunması veya tedbire itiraz gibi ivedi durumlarda, kurul başkanı olağan toplantı gününü beklemeden, en az 48 saat önce duyuru yapmak koşuluyla, kurulu olağanüstü toplantıya çağırabilir.

(3) Yüksek Disiplin Kurulunun üst üste üç olağan toplantısını ya da bir takvim yılı içerisinde toplam altı olağan toplantısını yapmaması durumunda, Merkez Yönetim Kurulunun başvurusu üzerine Parti Meclisi, Yüksek Disiplin Kurulunun düştüğünün tespitine karar verebilir. Bu durumda, yeni kurulun seçimi için düşme tarihinden sonra 45 gün içinde olağanüstü kurultay toplanır. Bu kurultayda sadece Yüksek Disiplin Kurulu seçilir.

(4) İl Disiplin Kurulunun üst üste üç olağan toplantısını ya da bir takvim yılı içerisinde toplam altı olağan toplantısını yapmaması halinde; il yönetim kurulunun başvurusu üzerine Parti Meclisi, il disiplin kurulunun düştüğünün tespitine karar verebilir. Bu durumda ilk kongreye kadar görev yapmak üzere Parti Meclisi tarafından yedekleriyle birlikte yeni kurul seçilir.

TOPLANTI VE KARAR YETER SAYILARI MADDE 12-

(1) Disiplin Kurulları üye tam sayısının en az üçte iki çoğunluğu ile toplanır ve katılanların çoğunluğu ile karar verir.

(2) Ancak 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 102 inci maddesinin 2 inci fıkrasında gösterilen haller dışında, partiden kesin çıkarma cezaları için üye tam sayısının çoğunluğunun oyu gereklidir.

ÜYELİKLERDE BOŞALMA MADDE 13-

(1) Mazeret bildirmeden üst üste üç olağan toplantıya katılmayan üyenin disiplin kurulu üyeliği düşer. Üyeliğin düştüğünü saptayan disiplin kurulu kararına karşı beş (5) gün içinde itiraz edilebilir. İtiraz makamı il disiplin kurulu üyeleri yönünden Yüksek Disiplin Kurulu; Yüksek Disiplin Kurulu üyeleri yönünden Parti Meclisi; Grup Disiplin Kurulu üyeleri yönünden Grup Genel Kuruludur. İtiraz üzerine verilen kararlar kesindir.

(2) Disiplin kurulları üyeliklerinde boşalma olması durumunda, yedek üyeler sıra ile çağırılır. Yüksek Disiplin Kurulu ve Grup Disiplin Kurulu üyeliği için Genel Başkan, İl Disiplin Kurulu için il başkanı yedekleri göreve çağırır.

(3) Yedek üyelerin tamamının çağırılmasından sonra üye sayısı toplantı yeter sayısının altında

kalmışsa, disiplin kurulu yedekleriyle birlikte düşmüş sayılır. Yeni il disiplin kurulu, ilk kongreye kadar görev yapmak üzere Parti Meclisince seçilir. Yüksek Disiplin Kurulunun düşmüş sayılması halinde; yeni kurulun seçimi için düşme tarihinden itibaren 45 gün içinde olağanüstü kurultay toplanır. Bu kurultayda sadece Yüksek Disiplin Kurulu seçilir.

(4) Grup Disiplin Kurulu için yeni seçim TBMM Grubunca yapılır.

DİSİPLİN İŞLERİNDE YETKİ

MADDE 14-

(1) Parti Meclisi üyelerinin, Yüksek Disiplin Kurulu başkan ve üyelerinin, TBMM üyelerinin ve partili büyükşehir belediye başkanlarının parti suçu oluşturan eylemleri Parti Meclisinin istemi üzerine Yüksek Disiplin Kurulunca karara bağlanır.

(2) İl başkanları, il yönetim kurulu üyeleri, il disiplin kurulu başkan ve üyeleri, il ve ilçe belediye başkanlarının parti suçu oluşturan eylemleri Merkez Yönetim Kurulunun istemi üzerine Yüksek Disiplin Kurulunca karara bağlanır.

(3) Yukarıda sayılanlar dışındaki üyelerin ve görevlilerin parti suçu oluşturan eylemleri il yönetim kurulunun istemi üzerine il disiplin kurulunca karara bağlanır.

(4) Partili TBMM üyelerinin grup disiplinine, iç yönetmeliğe, bağlayıcı grup kararlarına aykırı ya da göreviyle bağdaşmayan eylemlerinden doğan parti suçları Grup Yönetim Kurulunun istemi üzerine Grup Disiplin Kurulunca karara bağlanır.

(5) İvedi durumlarda Merkez Yönetim Kurulu, il yönetim kurullarının tedbirli olarak görevden uzaklaştırma yetkilerini de kullanarak bir üyeyi yetkili disiplin kuruluna sevk edebilir.

PARTİ SUÇLARI

MADDE 15-

(1) **Kesin çıkarma cezası gerektiren parti suçları;**

- a. Programa, tüzük kurallarına, kurultay, yetkili organ ve grup kararlarına aykırı davranmak,
- b. Partide aldıkları görev ve sorumlulukla ve üyelikle bağdaşmayan tutum ve davranışlarda bulunmak,
- c. Parti kayıt ve defterlerini gizlemek, bozmak, değiştirmek; görevi devir sırasında bunları teslim etmemek,
- d. Partinin temel ilkelerine aykırı siyasal çalışmalara ve eylemlere katkıda bulunmak,
- e. Parti adaylarına karşı ya da başka parti adaylarından yana açık ya da gizli çalışmak,
- f. Kurultay, kongre, grup ve meclis işlemlerinin, seçim çalışmalarının yasa, tüzük ve yönetmelik kurallarına uygun olmasını engellemek, bozmak, bozdurmak amacı ile yetkili organlara ve kişilere karşı tüzüğe uygun itirazlar dışında her türlü engelleyici davranışta bulunmak,
- g. Partiye üye yazımı ve temsille ilgili kuralları çiğnemek, parti içi seçimlere hile karıştırmak,
- h. Parti çalışmalarında, özellikle kurultay ve kongrelerde üyelere ve görevlilere eylemli saldırıda bulunmak, çalışmayı engellemek ya da önlemek.
- i. Partiye ait ya da parti çalışmalarına özgülünmüş ekonomik değerleri zimmete geçirmek.

(2) **Geçici çıkarma cezası verilecek parti suçları;**

- a. Gerçeğe aykırı olarak partide kendisine belli görevler verilmiş gibi davranmak ve çalışmak,
- b. Parti içinde ve toplumda her türlü ayrımcılık yapmak, bu doğrultuda açıklamalarda bulunmak,
- c. Gizli yapılması ve gizli kalması kararlaştırılan toplantılardaki konuşmaları açıklamak,
- d. Parti çalışmalarında üyelere eylemli saldırıda bulunmak, parti düzenini bozmak, çalışmalarını aksatmak.

(3) **Kınama cezası verilecek parti suçları;**

- a. Parti yararlarını zedeleyici yayın ve propaganda yapmak,
- b. Parti görevlilerine küçültücü sözler söylemek, parti çalışmalarını zorlaştırıcı eylem ve davranışlarda bulunmak,
- c. Partili üyeler ve yöneticiler hakkında bilerek ve isteyerek aslı olmayan söylentiler çıkarmak, bunları yaymak,
- d. Geçerli özrü olmaksızın seçimlerde oy kullanmamak,
- e. Disiplin kurullarının incelemelerini zorlaştırmak, Yüksek Disiplin Kurulunun görevleriyle ilgili taleplerini belirtilen süre içerisinde yerine getirmemek,
- f. Partiye ait ya da parti çalışmalarına özgülenmiş ekonomik değerleri usulsüzce kullanmak,
- g. Kurultayda, kongrelerde ve danışma kurullarında disiplin kurullarına gönderme işlemleri ile disiplin kurullarının kararları üzerinde görüşme yapmak, karar almak.

(4) **Uyarma cezası verilecek parti suçları;**

- a. Partililerin kişilikleri ile uğraşmak, parti üyeleri hakkında küçük düşürücü sözler söylemek, sövmek,
- b. Parti binalarına ve mallarına zarar vermek,
- c. Tutulması gereken defterleri usulüne uygun olarak tutmamak.

(5) Yukarıda yazılı olan tutum, davranış ve eylemler ile bunların yapılmasını desteklemek, kolaylaştırmak ve övmek, desteklenen, kolaylaştırılan ve övülen parti suçunu teşkil eder.

DİSİPLİN CEZALARI MADDE 16-

(1) Disiplin cezaları "uyarma", "kınama", "geçici çıkarma" ve "kesin çıkarma"dır.

(2) Uyarma, yazılı olarak dikkat çekmektir. Kınama, yazılı olarak kusur bildirmektir. Geçici çıkarma, üyenin partiden bir yıldan iki yıla kadar ilişkisinin kesilmesidir. Kesin çıkarma, üyenin süresiz olarak parti ile ilişkisinin kesilmesidir.

(3) Kınama cezası alanlar bir (1) yıl süre ile parti organlarına seçilemezler, seçilmiş iseler görevden alınır.

(4) Geçici çıkarma cezası alanlar, bu süre içinde parti üyelerine tanınan hakları kullanamazlar ve cezalarının tamamlanmasından itibaren altı (6) ay süre ile parti organlarına seçilemezler. Geçici çıkarma cezasının uygulanması sırasında kişinin, parti programına, tüzüğüne ve yetkili organların

bağlayıcı kararlarına uyma yükümlülüğü devam eder.

- (5) Disiplin kurulları; tedbirli olarak disipline sevk edilenler yönünden tedbir kararının verildiği ve varsa kaldırıldığı tarihi kararda belirtir.
- (6) Disipline sevk işlemini gerçekleştiren organ, suçlama konusu olan eylemi ve uygulanmasını istediği cezayı açıkça belirtir. Disiplin kurulu, isnat edilen eylem ile bağlı, hukuki nitelendirme ve uygulanması istenen ceza hükmüyle ise bağlı değildir.
- (7) Disiplin cezası alanlardan, aynı parti suçunu yineleyenlere bir üst ceza verilir.
- (8) Disiplin suçunun, basın yayın organları ya da sosyal medya araçlarıyla işlenmesi halinde eylemin ağırlığına göre bir üst cezayı gerektiren hüküm uygulanabilir.
- (9) Parti suçu olarak nitelendirilen eylemin, hafifletici nitelikte koşulların bulunması ve etkin pişmanlığın varlığı halinde eylemin gerektirdiği ceza yerine bir alt cezayı gerektiren hüküm uygulanabilir.
- (10) Kesin çıkarılma cezası alanların adları silinir, kimlikleri bütün örgütlere duyurulur. Geçici olarak çıkarılmasına karar verilen belediye başkanı, belediye meclis üyeleri ve il genel meclisi üyeleri bu süre içinde grup toplantılarına katılamazlar.
- (11) Yüksek Disiplin Kurulu, cezaların yürürlük tarihlerini, tedbir kararı varsa tedbirin alındığı tarihi, tedbirli olmayanlar veya tedbir kararı kaldırılanlar için kararın kesinleşme tarihini kararlarında belirtir.
- (12) Disiplin kurulu kararları kesinleştiği tarihte yürürlüğe girer.
- (13) Uygulamada, tedbirli olarak geçirilen süre, verilen cezadan veya varsa cezaya bağlı sürelerden indirilir. Tedbirli işlerde, karar kesinleşinceye kadar, tedbir sürer.

DISİPLİN SORUŞTURMASINA BAŞLANMASI

MADDE 17-

- (1) Partinin parti suçu işlediğinin bildirilmesi üzerine; ilçe başkanı hakkında şikayette bulunulan partinin olayla ilgili yazılı açıklamasını ister. Partiliye, açıklama için yedi (7) gün süre verilir. Bu süre içerisinde açıklama yapmayan partili, bu hakkından vazgeçmiş sayılır.
- (2) Açıklamada bulunan partinin, yazılı açıklamasında delil veya tanık bildirmesi halinde toplanması uygun bulunan deliller toplanır, olayla ilgisi bulunduğu anlaşılan tanıkların beyanları yazılı olarak alınır.
- (3) İlçe başkanı, yukarıdaki fıkralar uyarınca işlemler tamamlandıktan sonra, alınan açıklama ve toplanan delilleri, hakkında şikayette bulunulan partinin kimlik ve adresini, parti üyelik belgesinin onaylı örneğini, varsa yakınma konusu olayı saptayan tutanak ve diğer delilleri içeren bir dosya düzenleyerek, görüşmesi için ilçe yönetim kuruluna sunar.
- (4) İlçe Yönetim Kurulu dosyayı inceleyerek partinin disipline sevk edilmesi veya disipline sevk edilmemesi gerektiği yönünde görüşünü belirler. Disipline sevk edilmesi gerektiği görüşüne varılması halinde, dosya sevk konusunda bir karar vermek üzere il yönetim kuruluna gönderilir.
- (5) İlçe yönetim kurulunun, hakkında şikayette bulunulan partinin disipline sevk edilmemesi gerektiği yönünde görüş oluşturması halinde bu karar şikayetçiye tebliğ edilir. Şikayetçi, kararın tebliğinden itibaren on (10) gün içinde il yönetim kuruluna yazılı olarak itiraz edebilir.
- (6) İlçe başkanı ve ilçe yönetim kurulunun, yukarıdaki fıkralarda yazılı işlemleri iki (2) ay

içerisinde tamamlanması halinde, şikayetçinin disipline sevk talebi reddedilmiş sayılır. Bu durumda şikayetçi, iki (2) aylık sürenin bitiminden itibaren on (10) gün içinde il yönetim kuruluna yazılı olarak itiraz edebilir.

İL YÖNETİM KURULUNDA SORUŞTURMA MADDE 18-

(1) İl başkanı veya il yönetim kurulu re'sen veya bir partilinin başvurusu üzerine disiplin soruşturması başlatabilir. Bu durumda il başkanı veya görevlendireceği bir il yönetim kurulu üyesi, hakkında şikayette bulunulan partilinin olayla ilgili yazılı açıklamasını ister. Partiliye, açıklama için yedi (7) gün süre verilir. Bu süre içerisinde açıklama yapmayan partili, bu hakkından vazgeçmiş sayılır.

(2) Açıklamada bulunan partilinin, yazılı açıklamasında delil veya tanık bildirmesi halinde toplanması uygun bulunan deliller toplanır, olayla ilgisi bulunduğu anlaşılan tanıkların beyanları yazılı olarak alınır.

(3) İl başkanı, yukarıdaki fıkralar uyarınca işlemler tamamlandıktan sonra; alınan açıklama ve toplanan delilleri, hakkında şikayette bulunulan partilinin kimlik ve adresini, parti üyelik belgesinin onaylı örneğini, varsa yakınma konusu olayı saptayan tutanak ve diğer delilleri içeren bir dosya düzenleyerek, görüşmesi için il yönetim kuruluna sunar.

(4) İl yönetim kurulu dosyayı inceleyerek partilinin disipline sevk edilmesi veya disipline sevk edilmemesi yönünde karar verir. Disipline sevk kararı verilmesi halinde dosya il disiplin kuruluna gönderilir.

(5) İlçe yönetim kurullarından gönderilen disiplin dosyası, il başkanınca dosyanın gelişini izleyen ilk yönetim kurulu toplantısının gündemine alınır. İl yönetim kurulu, dosya üzerinde yapacağı inceleme sonunda, dosyanın tamamlanmış olduğu görüşünde ise disiplin sevk etme veya disipline sevk etmeme kararı verir.

(6) İl yönetim kurulu, ilçe yönetim kurulundan gelen dosya üzerinde yaptığı inceleme sonucunda, dosyayı eksik görürse, eksiklikleri kendisi tamamlayabileceği gibi eksikliklerin tamamlanması için dosyayı ilçe yönetim kuruluna iade edebilir. Eksiklikler, il başkanı veya görevlendireceği bir il yönetim kurulu üyesi tarafından, dosyanın ilçe yönetim kuruluna iade edilmesi halinde, ilçe yönetim kurulunca on beş (15) gün içinde tamamlanır.

(7) Dosyanın eksikliklerinin tamamlanmasından sonra, il başkanı dosyayı il yönetim kurulunun ilk toplantısının gündemine koyar.

İL DİSİPLİN KURULUNDA YAPILACAK KOVUŞTURMA MADDE 19-

(1) İl Disiplin Kurulu, soruşturma dosyasını ele aldığı ilk oturumda, görevli ve yetkili olup olmadığı, kovuşturma talebinin, tüzük ve yönetmelik hükümlerine uygun bulunup bulunmadığı yönlerinden inceleme yapar.

(2) Eksiklikler varsa tamamlanmasını il yönetim kurulundan ister. İl yönetim kurulu bu talebi on beş (15) gün içinde yerine getirmek zorundadır.

(3) İl disiplin kurulu, dayanağı olmayan ihbar ve kararları, sevk eden birimlere iade ederek delillendirilmesini ister.

(4) İlk incelemeden sonra il disiplin kurulu, disipline sevk kararı ile hakkında disiplin kovuşturması açılan partiliden yazıyla savunmasını ister. Bu yazıda cezanın istenmesine neden olan eylemler ile uygulanması istenen disiplin cezası açıkça gösterilir.

(5) Savunma yazılı veya sözlü olarak yapılabilir. Savunma süresi, savunmaya çağrı yazısının ilgiliye tebliğ tarihinden başlamak üzere on beş (15) gündür. Savunma süresini geçirenler, savunma hakkından vazgeçmiş sayılırlar.

(6) Kovuşturma, kurul halinde yapılabileceği gibi, görevlendirilecek bir veya birkaç üye aracılığı ile de yaptırılabilir. Kurul, incelemeleri belgeler üzerinde yapar, gerek görürse tanık dinler, delil toplar. Gerekirse, gelişen duruma göre kovuşturmanın genişletilmesine karar verebilir.

(7) Sosyal medya hariç yayın yoluyla yahut açık toplantılarda işlenen suçların kovuşturulmasında, savunma süresi yedi (7) gün, inceleme süresi bir (1) ay ve ek süre on (10) gündür.

(8) Disiplin kurulu taleple bağlı değildir. Kovuşturmanın tamamlanmasından sonra kurul, "Disiplin Cezası Verilmesi"ne veya "Ceza Verilmesine Yer Olmadığı"na karar verir.

KARARLAR, KARARLARIN TEBLİĞİ VE İTİRAZ MADDE 20-

(1) Kendilerine gönderilen dosyaları il disiplin kurulları iki (2) ay, Yüksek Disiplin Kurulu dört (4) ay içinde karara bağlar. Eksikliklerin tamamlanması için geçen süre, karar verme süresinin hesabında dikkate alınmaz. Bu süre 15 günden fazla olamaz.

(2) Verilen karar gerekçeleriyle birlikte en geç otuz (30) gün içinde ilgiliye tebliğe çıkartılır.

(3) Kesinleşen gerekçeli karar kesinleşme tarihinden itibaren otuz (30) gün içinde Üye Yazım Bürosuna da gönderilir.

(4) Disiplin kurulları, öngörülen süre içinde sonuçlandırılmayacak disiplin dosyaları için gerekçesini belirterek Parti Meclisinden ek süre isteyebilir. Verilecek ek süre bir (1) aydan uzun olamaz.

(5) Yüksek Disiplin Kurulu ve Grup Disiplin Kurulu kararları kesindir.

(6) İl Disiplin Kurulu kararlarına karşı kararın tebliğ edilmesinden itibaren on (10) gün içinde; disipline sevk edilen, eylemden zarar gören, sevk eden organ ve soruşturmanın ilçe yönetim kurulu talebiyle başlatılması halinde ilçe yönetim kurulu Yüksek Disiplin Kuruluna itiraz edebilir.

(7) İtiraz dilekçesi yazılı olarak verilir. İtiraz dilekçesi doğrudan Yüksek Disiplin Kuruluna verilebileceği gibi il başkanlığı aracılığı ile de gönderilebilir. İtirazın il başkanlığı aracılığıyla gönderilmesi halinde, il başkanlığı evrak kayıt defterinde yer alan kaydın ilgili sayfasının örneğini de dilekçeye ekler. Aksi takdirde, itiraz dilekçesinin genel merkeze ulaştığı tarih, itiraz tarihi olarak kabul edilir. Belgegeçer ya da elektronik posta yoluyla itiraz yapılamaz.

(8) İtiraz süresinin son gününün hafta sonu ya da resmi tatil günlerinden birine rastlaması haline, itiraz süresi hafta sonunun ya da tatilin bitimini takip eden gün saat 18:00'da sona erer.

İTİRAZ ÜZERİNE İNCELEME MADDE 21-

- (1) Yüksek Disiplin Kurulu, itirazı dosya üzerinden inceler. Disiplin cezası verilmiş olan partiliyi talebi üzerine veya re 'sen dinlemek üzere çağırabilir.
- (2) Haklarında geçici veya kesin çıkarma kararı verilmiş olanların dinlenme talebinin kabulü zorunludur.
- (3) Çağrıldığı halde, haklı bir mazereti olmaksızın gelmeyen, dinlenme talebinden vazgeçmiş sayılır.
- (4) Yüksek Disiplin Kurulunun itiraz üzerine vereceği karar kesindir.

YÜKSEK DİSİPLİN KURULUNUN DOĞRUDAN KARARA BAĞLAYACAĞI İŞLERDE KOVUŞTURMA MADDE 22-

- (1) Merkez Yönetim Kurulu veya Parti Meclisince gönderilen ve Yüksek Disiplin Kurulunun görev alanına giren işlerde Yüksek Disiplin Kurulu, dosyayı ele aldığı ilk oturumda, görevli ve yetkili olup olmadığı, kovuşturma talebinin, tüzük ve yönetmelik hükümlerine uygun bulunup bulunmadığı yönlerinden inceleme yapar.
- (2) Eksiklikler varsa tamamlanmasını sevk eden organdan ister. Sevk eden organ bu talebi on beş (15) gün içinde yerine getirmek zorundadır.
- (3) Yüksek Disiplin Kurulu, dayanağı olmayan ihbar ve kararlarını, sevk eden birimlere iade ederek delillendirilmesini ister.
- (4) İlk incelemeden sonra Yüksek Disiplin Kurulu, disipline sevk kararı ile hakkında disiplin kovuşturması açılan partiliden yazıyla savunmasını ister. Bu yazıda cezanın istenmesine neden olan eylemler ile uygulanması istenen disiplin cezası açıkça gösterilir.
- (5) Savunma yazılı veya sözlü olarak yapılabilir. Savunma süresi, savunmaya çağrı yazısının ilgiliye tebliğ tarihinden başlamak üzere on beş (15) gündür. Savunma süresini geçirenler, savunma hakkından vazgeçmiş sayılırlar.
- (6) Kovuşturma, kurul halinde yapılabileceği gibi, görevlendirilecek bir veya birkaç üye aracılığı ile de yaptırılabilir. Kurul, incelemeleri belgeler üzerinde yapar, gerek görürse tanık dinler, delil toplar. Gerekirse, gelişen duruma göre kovuşturmanın genişletilmesine karar verebilir.
- (7) Yüksek Disiplin Kurulu taleple bağlı değildir. Kovuşturmanın tamamlanmasından sonra kurul, kovuşturmanın bittiğini belirtir ve gerekli karar verir.
- (8) Siyasi Partiler Kanununun 102. maddesinin 2. fıkrası uyarınca, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının partiden kesin olarak çıkarılmasını istediği üye, Merkez Yönetim Kurulunca geciktirilmeksizin Yüksek Disiplin Kuruluna gönderilir. Yüksek Disiplin Kurulu gecikmeksizin toplanarak, konuyu öncelikle görüşür ve yedi (7) gün içinde karara bağlar. İlgili üye, kurulun konuyu ele aldığı ilk toplantıda yazılı veya sözlü olarak savunma yapabilir.

DİSİPLİN KURULLARINA VE ÇALIŞMASINA İLİŞKİN ORTAK KURALLAR

MADDE 23-

- (1) Disiplin cezası alan üye, bağışlanmış olsa bile cezanın kesinleşme tarihinden itibaren dört (4) yıl içerisinde disiplin kurulu üyeliğine aday olamaz. Disiplin kurulu üyesiyken disiplin cezası alan üyenin disiplin kurulu üyeliği, kararın kesinleşmesiyle sona erer.
- (2) Disiplin Kurulları gerekli durumlarda tanık dinleyebileceği gibi gerekli bulunduğu her türlü belge ve bilgiyi ilgili yerlerden isteyebilir.
- (3) Kesinleşen disiplin kurulu kararları, tüm parti organlarıncaya derhal, olduğu gibi ve süresince uygulanır.
- (4) Disiplin kovuşturması işlemlerindeki tebligat, üyenin parti kütüğünde yazılı adresine yapılır. Bu adrese yapılan tebligat, geçerli kabul edilir.
- (5) Örgüt birimleri, disiplin kurullarının incelemelerini kolaylaştırmak ve isteklerini sürelerinde yanıtlamak zorundadır.
- (6) Üyenin hakkındaki disiplin soruşturması devam ederken parti üyeliğinden istifa etmesi halinde disiplin soruşturması durdurulur. İstifa eden üyenin yeniden üyelik başvurusunda bulunması halinde hakkındaki soruşturma kaldığı yerden devam eder. Ancak üye, hakkındaki disiplin soruşturması kesin hükme bağlanıncaya kadar parti içi seçme ve seçilme haklarını kullanamaz.
- (7) Disiplin Kuruluna sevk edilen partilinin dinlenmesine ilişkin tutanağın bir örneği isterse kendisine verilir.
- (8) Kurula gelen dosyaya her yıl için ayrı esas ve karar numarası verilir. Kararlar başkan ve üyeler tarafından imzalanır ve mühürlenir. Kararların saklanması, başkan ve sekreter üye sorumludur.
- (9) Kurul üyeleri, disiplin kuruluna sevk edilen partiliye ve tanığa başkan aracılığı ile veya başkanın izniyle doğrudan soru sorabilir.
- (10) Tanığa, konuşmaya başlamadan önce, olay hakkındaki bilgi ve görgülerini doğru söyleyeceğine dair partiye girişlerinde verdikleri onur sözü anımsatılır.
- (11) Disiplin kovuşturması çağrı ve duyuru işlemleri, sekreter üye tarafından yapılır.
- (12) Disiplin kurulları, kararlarında olayın niteliğini ve kararın gerekçesini açıkça gösterirler. Disiplin kurullarında çekimser oy kullanılamaz. Karara karşı oy kullanan üye, bunun nedenini gerekçeli olarak kararın altına yazmak zorundadır.

DİSİPLİN SUÇLARINDA SÜRE AŞIMI

MADDE 24-

- (1) Yetkili disiplin kuruluna, işlendiği tarihten itibaren iki yıl içinde gönderilmeyen parti suçları hakkında kovuşturma yapılamaz.
- (2) İl disiplin kurullarında iki (2) ay, Yüksek Disiplin Kurulunda dört (4) ay içinde karara bağlanmayan disiplin kovuşturması düşer. Eksikliklerin tamamlanması için geçen süre bu sürelerin hesabında dikkate alınmaz.

GÖRÜŞME VE KARAR YASAĞI MADDE 25-

(1) Disiplin kurallarında gönderme yetkisi bulunan yönetim birimlerinin kararları ile disiplin kurullarınca verilen disiplin cezaları hakkında, partinin her kademesindeki toplantı ve kongrelerde görüşme yapılamaz ve bu konularda karar alınamaz.

TANIKLIK GÖREVİ MADDE 26-

(1) Disiplin Kurullarında tanıklık görevi, parti görevi niteliğindedir. Bu görevden kaçınan partililer hakkında, tüzük hükümleri uygulanır.

DİSİPLİN KONUSUNDA TEDBİR (ÖNLEM) KARARI MADDE 27-

(1) Kesin çıkarma ve geçici çıkarma talebi ile disiplin kuruluna gönderen organ, tedbir niteliğinde olmak üzere üyeyi görevden uzaklaştırabilir. Bu durumda dosya üç (3) gün içinde görevli disiplin kuruluna gönderilir ve bu süre içinde karar, ilgiliye tebliğe çıkarılır.

(2) Tedbir niteliğinde görevden uzaklaştırılanlar, tedbirin kaldırılması isteği ile görevli disiplin kuruluna tebliğ tarihinden itibaren üç (3) gün içinde başvurabilir. Bu istek yedi (7) gün içinde karara bağlanır.

(3) İl disiplin kurullarının tedbirle ilgili kararlarına karşı Yüksek Disiplin Kuruluna üç (3) gün içinde itiraz edilebilir. Yüksek Disiplin Kurulu, tedbire itirazla ilgili başvuruları, kendisine ulaştığı tarihten itibaren yedi (7) gün içinde karara bağlar.

(4) Haklarında tedbir kararı olan üyeler, üyelikten doğan haklarını kullanamazlar. Tedbir nedeniyle partideki görevinden uzaklaştırılan üyenin hakkındaki hüküm kesinleşinceye kadar, yerine yedek üye çağrılmaz.

BAĞIŞLAMA MADDE 28-

(1) Kesinleşen cezaları bağışlama yetkisi Parti Meclisinindir.

(2) Parti Meclisi bağışlama yetkisini ceza alanın yazılı isteği üzerine ve disiplin kuruluna sevk eden örgüt biriminin görüşünü alarak kullanır.

(3) Merkez Yönetim Kurulu, bağışlanmak isteyen yazılı başvurusu üzerine isteği, disiplin kuruluna gönderen örgüt biriminin görüşünü de alarak disiplin dosyası ile birlikte Parti Meclisine sunar. Gönderen organın Parti Meclisi olması halinde görüş, Merkez Yönetim Kurulu tarafından bildirilir.

(4) Parti Meclisi kararını gizli oyla verir.

YÜRÜRLÜK MADDE 29-

(1) Bu yönetmelik, Merkez Yönetim Kurulunun önerisi ile Parti Meclisinin 14.11.2018 günlü toplantısında kabul edilerek yürürlüğe girmiştir.